



# Světový den boje proti AIDS 1.12.2023

den osvěty o smrtelné nemoci AIDS

den povzbuzení boje proti nemoci a viru HIV

den uctění památky jeho obětí

den podpory boje proti stigmatizaci lidí žijících s HIV

***„prevence je jediným účinným prostředkem boje proti viru“***

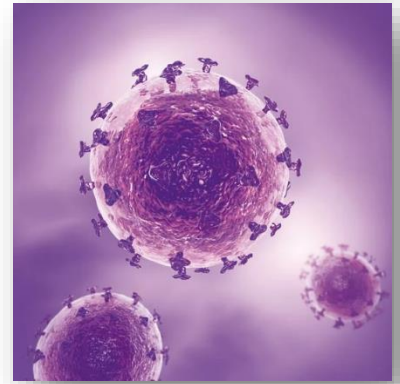
„V Česku žije podle odhadů zhruba 700 lidí s virem HIV,  
kteří o své nákaze ani nevědí.

Jde tak u nás o čtvrtinu všech infikovaných.

Úbytek nově nakažených je možný rozšířením testování na  
virus HIV a také nasazením léčby.“

(předseda ČSAP Robert Hejzák)

# Virus HIV a onemocnění AIDS



Zdroj: <https://www.hartmann-science-center.com/en/>

- HIV = virus napadající a oslabující imunitní systém člověka
- HIV pozitivní člověk = nakažený virem HIV, nemusí vždy trpět onemocněním AIDS
- příznaky HIV infekce: často nespecifické; horečky, bolest v krku, kašel, vyrážka, chronické průjmy, vysoká ztráta tělesné hmotnosti; u 50 % je infekce bezpříznaková

**Inkubační doba nákazy HIV může být až 10 měsíců!**

**Čím dříve začne léčba, tím vyšší jsou šance prožít dlouhý život bez nástupu AIDS.**

- AIDS = syndrom získaného selhání imunity, stav, kdy se imunita a organismus nemají sílu bránit závažným ani běžným infekcím; pojí se také s většími předpoklady ke vzniku nádorů

# Nové léčebné strategie onemocnění HIV/AIDS vedou k výraznému poklesu úmrtí.

<b>Rok 2000</b>	36,1 milionů HIV pozitivních pacientů (dospělí muži a ženy, děti)	2,8 milionů nově nakažených virem HIV	1,4 miliony úmrtí ve spojitosti s nákazou HIV
<b>Rok 2021</b>	38,4 milionů HIV pozitivních pacientů (dospělí muži a ženy, děti)	1,5 milionů nově nakažených virem HIV	650 tisíc úmrtí ve spojitosti s nákazou HIV

**Včasné testování a léčba jsou jedny z klíčových kroků ke snižování šíření a výskytu HIV.**

## KDY a PROČ jít na test?

- **trvalé nebo nahodilé rizikové chování**  
= provedení HIV testu nejdříve za 2 měsíce, nejlépe po 3 měsících od rizikového chování
- **před vytvořením nového partnerského vztahu**  
= partneři mohou podstoupit vyšetření společně a s jistotou, že se alespoň 2 měsíce před testem chovali bezpečně; 10 anonymních checkpointů

Zdroj: <https://www.hiv-testovani.cz/>

# HIV TESTOVÁNÍ

KDY JÍT NA TESTY

VÝSLEDKY TESTŮ

CO TESTUJEME

HIV CERTIFIKÁT



## Jak se chovat po rizikovém styku?

- do doby testu (nejlépe 3 měsíce od rizikového styku) by se měl člověk chovat maximálně zodpovědně, používat kondom nebo dodržet sexuální abstinenci

## Kdo by se měl testovat pravidelně?

- pravidelně by se měl nechat testovat každý člověk, který spadá do rizikové skupiny; mezi ně patří lidé pracující v sexuálním průmyslu a jejich klienti, injekční uživatelé drog, muži mající sex s muži a transgender ženy

Zdroj: <https://nasezdravotnictvi.cz>

## Jak probíhá testování na HIV?

- anonymní bezplatné testování na checkpointech České společnosti AIDS pomoc (10 checkpointů po celé ČR)
- rychlotest - výsledek je k dispozici již za 30 minut
- odebrání krve z žíly - výsledek za několik dní
- domácí testování - následně se zasílá do laboratoře
- „...pro osoby s pozitivním výsledkem testování na HIV se otevírá cesta k okamžité léčbě v některém z osmi HIV center, dostane se jim plné podpory a odborné léčby..“(MUDr. Barbora Macková, ředitelka SZU)

Zdroj: <https://nasezdravotnictvi.cz>

## Kde naleznu přehled testovacích míst?

- přehled všech míst s aktuální provozní dobou testování je k dispozici na webu <http://www.tadyted.com>
- testování je dostupné všem, bez ohledu na národnost, pohlaví a věk
- pro cizince jsou na webu <http://www.tadyted.com> připraveny základní informace o HIV a pohlavně přenosných infekcích v deseti jazykových mutacích

„Neváhejte a přijďte,“ vyzývá odbornice SZÚ a manažerka Národního programu HIV/AIDS v ČR MUDr. Anna Kubátová.



## Sledujte každoročně a informujte se!

### „Evropský týden testování HIV“

- odborné předtestové poradenství se zdravotnickým personálem
- anonymní a bezplatné testování ve spolupráci s Českou společností AIDS pomoc, z.s.

Včasné odhalení HIV vede k rychlému zahájení léčby, díky které se většina pacientů stává neinfekční pro své okolí i své sexuální partnery. Lidé žijící s HIV tak mohou založit rodinu a prožít kvalitní a dlouhý život.

# Sledujte každoročně a informujte se!

Evropský  
týden  
testování HIV  
letos proběhl  
20.11. – 27.11. 2023

HIV checkpointy  
Mobilní testy



Logo of Česká společnost AIDS pomoci (CSAP) featuring three overlapping ribbons (red, white, red) and a heart, with the number 33 and the years 1988 - 2022.

**HIV TESTOVÁNÍ**

Kdy a kde testujeme

**HIV CHECKPOINTY**

- 27. 11. Ostrava, FN, 15 - 18
- 27. 11. Praha - Dům světla, 16 - 19
- 28. 11. Hradec Králové, FN, 15 - 18
- 29. 11. Praha - Dům světla, 09 - 12
- 29. 11. Olomouc, 14 - 17:30
- 29. 11. Ústí n/L, V Jirchářích, 15 - 18

**TESTOVÁNÍ V SANITKÁCH**

- 27. 11. Praha - Storm Club, 21 - 00
- 29. 11. Liberec, Soukenné náměstí, 13 - 17



JDEŠ K NÁM NA TESTY?

Předvyplň si dotazník on-line!

[www.hiv-testovani.cz/chcetest](http://www.hiv-testovani.cz/chcetest)

Image of a hand holding a smartphone displaying the HIV test app interface with the text "HIV test" and "Dotazník Online".

Zdroj: <https://www.hiv-prevence.cz/>

## Domácí rychlotest

Při použití rychlotestu je potřeba vždy dodržet dobu alespoň **3 měsíců od rizika**.

V případě použití rychlotestu doma si vždy ověřte v návodu, že se jedná o **domácí test** (v lékárnách jsou v prodeji rychlotesty, které ale nejsou určeny pro použití laikem) a vždy dodržujte návod k použití testu.

Zdroj: <https://www.hiv-testovani.cz/>



<http://autotest-vih.eu/cs/>

## Nejdůležitější data - ČR

- ročně průměrně zjišťováno přes **250 nových případů infekce HIV**
- počet HIV pozitivních v ČR **stále mírně stoupá**, epidemiologická situace je ale stabilní
- situaci od roku 2022 výrazně ovlivnila **migrace v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině**: od 03/2022 do 10/2022 bylo evidováno 537 HIV pozitivních uprchlíků z Ukrajiny – 92 % z nich vědělo o své pozitivitě a přihlásilo se k léčbě
- *„Díky spolupráci kontaktních center pro uprchlíky (zabezpečila informovanost o bezplatných možnostech testování a léčby a osvětové materiály v mateřštině příchozích) se dařilo a daří situaci velice dobře zvládat a tím minimalizovat rizika přenosu infekce.“* (MUDr. Barbora Macková, ředitelka SZU)

## Nejdůležitější data - ČR

- **Počty nakažených:**
  - v roce 2022 VZP eviduje celkem 2093 klientů léčících se s infekcí HIV
- **Náklady na léčbu:**
  - v roce 2022 VZP hradí za léčbu 418 miliónů korun českých
- **Kumulativně bylo za období 1. 10. 1985 do 31. 10. 2022 zaznamenáno celkem 4323 případů**
- nejvíce nových případů uvádí obvyklé bydliště v Praze (32,9 %) a dále v Jihomoravském (10,8 %) a Středočeském (8,8 %) kraji
- v Česku stále dominuje přenos infekce HIV sexuální cestou (83,1 % případů v deseti měsících roku 2022), 52,2 % nových případů zjištěno u mužů majících sex s muži; k heterosexuálnímu přenosu došlo u 30,9 % nových případů, podíl přenosu prostřednictvím injekčního užívání drog byl zaznamenán u 3,2 % osob

*Zdroje: VZP ČR; Národní referenční laboratoř pro HIV/AIDS SZU*

# Jak se mohu nakazit? Jaké jsou cesty přenosu?

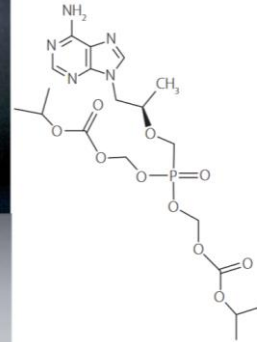
- sexuální přenos – při análním (nejrizikovější), vaginálním či orálním styku
- při líbání - pouze pokud jsou ústa krvavě poraněná
- přenos krví - použité injekční jehly (narkomani)
  
- přenos viru z matky na plod (u správně léčené ženy je riziko přenosu infekce na dítě 1 %)

Všechny pohlavní choroby a zejména pak infekce s vředovitými projevy (*herpes, ulcerace na genitálu, gonokokové infekce, syfilis, chlamydie, mykoplazmata*) velmi zvyšují riziko přenosu HIV infekce mezi sexuálními partnery.

**Riziko onemocnění se významně snižuje při použití kondomu, ale není eliminováno.**

## Léčebné režimy

- základem je včasná diagnostika a nasazení vhodné léčby – pacient poté nemusí být infekční ani pro své sexuální partnery (MUDr. Kateřina Šédová Vacková, zakladatelka neziskové organizace Loono)
- léčba infekce HIV využívá speciální druhy antivirotik v kombinaci (3 druhy) a celoživotně. Cílem je snížit tzv. virovou nálož (množství viru v krvi)
- jestliže virová nálož klesne pod hladinu detekce (zhruba po půlroce léčby), člověk virus nepřenáší na své okolí



Tenofovir je v současnosti nejprodávanějším léčivem proti HIV. Látku syntetizoval český chemik profesor Antonín Holý.  
Zdroj: Praktické lékárenství | 2012; 8(1)

## Nové léčebné strategie

- LASER ART - aktuálně nejmodernější forma modifikace léčiv, která mají významně lepší penetraci (více než 80 %) do infikovaných buněk v heterogenních tkáňových rezervoárech. V klinické praxi jde o dvojkombinaci cabotegravir (CAB) a rilpivirin (RPV). CAB má velmi silný supresivní efekt na HIV a vysokou genetickou bariéru ke vzniku rezistence
- transplantace kmenových buněk - diskutovaná metoda léčby HIV, je však absolutně nepřijatelná pro extrémní riziko život ohrožujících komplikací, mimořádné ekonomické náklady a vysoký počet pacientů s infekcí HIV

Zdroj: <https://www.fnbrno.cz/nove-lecebne-strategie-onemocneni-hiv-aids-vedou-k-vyraznemu-poklesu-umrti/t7646>



Správně léčený člověk nemusí být nakažlivý.

Lidé žijící s HIV mohou založit rodinu a prožít kvalitní a dlouhý život.

## Mohou mít HIV pozitivní páry HIV negativní děti?

- „*Pokrok ve znalostech a léčbě HIV stojí za tím, že páry, kde jeden nebo oba partneři jsou HIV pozitivní, mohou otěhotnět přirozeně, s minimálním rizikem přenosu mezi nimi nebo na plod. Aby to však bylo možné, virová zátěž musí být nezjistitelná po dobu nejméně šesti měsíců a vše musí probíhat pod přísným lékařským dohledem*“ (MUDr. Petr Uher, Ph.D. zakladatel a vedoucí lékař pražské kliniky Ferticare, člen GeneraLife)
- díky medicínským pokrokům se HIV stalo chronickým, zvládnutelným onemocněním



**Žiju s HIV**  
a i tak **mohu mít děti**

Správně léčený člověk  
**s HIV nemusí být  
nakažlivý**

[zivotshiv.cz](http://zivotshiv.cz)

PRÁHA  
PRAHA  
PRAHA  
PRAHA Nadace  
**BigBoard**

**GSK** x **ViiV**  
healthcare

ČESKÉ  
PROJEKTOVÉ  
SERVISNÍ  
KONTRAKTORY

Osvětová kampaň společnosti GSK x ViiV  
Jakékoliv otázky týkající se přístupu k  
onemocnění nebo terapie jako léčby je  
potřebné konzultovat s ošetřujícím lékařem.  
©2022 licencem ViiV Healthcare  
společnosti/prostřednictvím příslušné licenze  
Čládek a ViiV Kline, s.r.o.,  
Háječská 1234/2c, 140 00 Praha 4  
Webová stránka [www.zivotshiv.cz](http://www.zivotshiv.cz)  
je provozována Českou společností  
AIDS pomoci  
10/2022, NP-CZ-HVX-ENNR-220001

## Důležité odkazy

<https://www.hiv-komunita.cz/>

<https://testujsevcas.cz/>

<https://www.hiv-prevence.cz/>

<https://www.hiv-testovani.cz/> - anonymní a bezplatné testování na HIV, syfilis, žloutenku B a C

<https://www.aids-pomoc.cz/> - nezisková organizace, prevence, osvěta; testování a poradenství; praktická pomoc HIV pozitivním

**Bezplatná anonymní non-stop linka pomoci: 800 800 980**

<https://www.workingpositively.hiv/> - kampaň podpory pro zaměstnance žijící s HIV



**„Nemocný banán pozná každý. HIV ale vidět není. Testuj se včas, testuj se dnes.“**



<https://www.india.com>

Česká společnost AIDS pomoc  
[aids-pomoc.cz](https://aids-pomoc.cz)